

Skötselplan för naturreservatet Långhedberget

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2017-12-20 om bildande av naturreservatet Långhedberget.

Innehållsförteckning

1. Allmänt	1
2 Reservatets syfte	2
3. Prioriterade bevarandevärden	2
4 Uppgifter om naturreservatet	2
5. Mål och åtgärder	2
5.1 Skog	2
5.4. Information och anläggningar	5
5.5 Gränser	6
5.6. Tillfartsvägar	6
6. Sammanfattning av skötselåtgärder	7
7. Källhänvisning	7

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Skoglig naturvärdesklassning
- C. Information

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Långhedberget**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas.

Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Hela naturreservatet ägs av Naturvårdsverket.

2 Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden i form av äldre, brandpräglade, delvis urskogsartade skogar. Syftet är också att bevara områdets värdefulla naturmiljöer och biologiska mångfald. Skogar och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

3. Prioriterade bevarandevärden

Områdets prioriterade bevarandevärden är den talldominerade, brandpräglade naturskogen med sin rika biologiska mångfald. Skogen uppvisar en hög grad av naturlighet genom stor variation i trädens skiktning. Gamla träd av tall, björk och asp tillsammans med den döda veden utgör en stor del av naturvärdena i området.

4 Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Långhedberget
Kommun:	Boden
Lägesbeskrivning:	10 km väster om Grundträsk
Area:	52 ha
Fastigheter och ägare:	Brändberget 3:1 (del av), staten genom Naturvårdsverket
Mineralrättighet	Gallaberget nr 1001, Boliden Mineral AB
Sameby:	Gällivare
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5. Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av naturskogsmiljöer i olika successionsstadier efter brand, med tall som dominerande trädslag. Naturreservatet utgör en rest av naturskog, delvis med urskogskaraktär, i ett i övrigt hårt brukat

Datum
2017-12-20

Diarienummer
511-736-2017

NVR ID
2045592

skogslandskap. Skogarna har präglats av återkommande bränder samt är påverkade av äldre plockhuggningar, varför inslaget av död ved varierar. Spontant uppkomna bränder har därmed potential att ge stor naturvårdsnytta genom att ny död ved skapas, och bör därför så långt som möjligt få löpa fritt. Fortsatt fri utveckling med intern beståndsdynamik, samt eventuellt naturvårdsbränning efter särskild utredning, bedöms vara de bästa skötselåtgärderna för att bevara naturvärdena i Långhedberget. I reservatet ingår även ett område som är påverkat av sentida gallring, utvecklingsmark bilaga B. Naturvårdsbränning kan vara gynnsamt för att öka naturvärdena i utvecklingsmarken.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande trädslag (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande trädslag upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

5.1.1 Skoglig värdekärna

Den skogliga värdekärnan, bilaga B, har i stora drag fått utvecklas fritt, utöver viss plockhuggning som ägde rum före början av förra seklet. Olikåldriga och flerskiktade tall- och barrblandbestånd dominerar, delvis med inslag av björk, asp och sälg. Centralt i området finns tät, självgallrande tallskog uppkommen efter brand Bild 1 och bilaga B stavatall. Övriga delar av värdekärnan utgörs av barrblandskog med varierat lövinslag. Överståndare med en ålder över 250 år av tall, gran och björk finns spridda i hela värdekärnan. I skogen finns måttligt till rikligt med död ved, både liggande och stående, samt gott om spår efter brand såsom kolad död ved och brandljud i levande träd.



Bild 1. Tät talldominerad naturskog (så kallad stavatallskog) med inslag av björk, uppkommen efter brand.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska *öka* i takt med att utvecklingsmark uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas att utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t. ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Utred förutsättningarna för naturvårdsbränning i dom talldominerade delarna av värdekärnan.
- Avveckla främmande arter om sådana upptäcks.

5.1.2 Skoglig utvecklingsmark

Centralt i området längs med södra reservatsgränsen finns en del som gallrats maskinellt i sen tid, utvecklingsmarken bilaga B. Skogen är här tydligt glesare och har ett mindre inslag av död ved än i områdets värdekärna. Den talldominerade skogen är flerskiktad och har en medelålder av ca 100 år, Bild 2. Överståndare med en ålder över 250 år finns även i denna del.



Bild 2. Äldre skog som gallrats i sen tid.

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och skogen ska utvecklas i riktning mot flerskiktad, brandpräglad naturskog med stort inslag av död ved. Den döda veden ska

uppvisa stor variation och utgöras av både lågor, högstubbar samt döda stående träd.

- Främmande trädslag som t. ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Utred förutsättningarna för naturvårdsbränning.
- Avveckla främmande trädslag vid behov.

5.4. Information och anläggningar

Långhedberget är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Reservatet bedöms dock ha viss utvecklingspotential som utflyktsmål för rörligt friluftsliv. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer dess höga naturvärden att bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryk.

I Långhedberget saknas stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några i dagsläget. Behovet av anläggningar och stigar behöver dock kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar. Om behov uppkommer och det bedöms vara förenligt med reservatets syften kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja friluftslivet iordningsställas.

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Eventuell platsbunden informationen utgörs av en skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. Förslag på plats för kombinerad informationsskylt tillsammans med blivande naturreservat Abborrtjärnbergshuvudet är markerat i Bilaga C.

Parkeringsmöjligheter för bilburna besökare finns längs med samtliga fyra skogsbilvägar som omger reservatet. Kvaliteten på skogsbilvägarna är okänd men avtal med SCA finns för vägen som leder in mot området i sydost.

Skötselmål

- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets naturvärden och vad man bör tänka på vid besöket.
- Vid eventuella naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.

- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.
- Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga rågångar och markeringar.

5.6. Tillfartsvägar

Lämpligaste tillfartsvägen till Långhedberget är via den skogsbilväg som utgår från allmän väg 760 ca 1,6 km norr om Aspliden (se Bilaga A). Skogsbilvägen fortsätter i huvudsakligen nordlig riktning. I höjd med Långhedträsket och abborrtjärnsbergshuvudet sväng vänster in på vägen som slutar strax söder om reservatet. Skogsbilvägens nuvarande skick är farbar men håll och sten samt en hög mittsträng med vegetation gör det svårt med vanlig personbil. Vid beslutstillfället fanns avtal med SCA om underhåll för hela sträckan.

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

6. Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av skötselplan	Senast 2027
5.1	Skog	
	Avveckling av främmande trädslag.	Vid behov
	Naturvårdsbränning	Efter utredning
5.4	Information och anläggningar	
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
	Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.	Vid behov
	Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns.	Löpande
5.5	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar.	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och gränsmarkeringar	Vid behov

7. Källhänvisning

Länsstyrelsen 2010

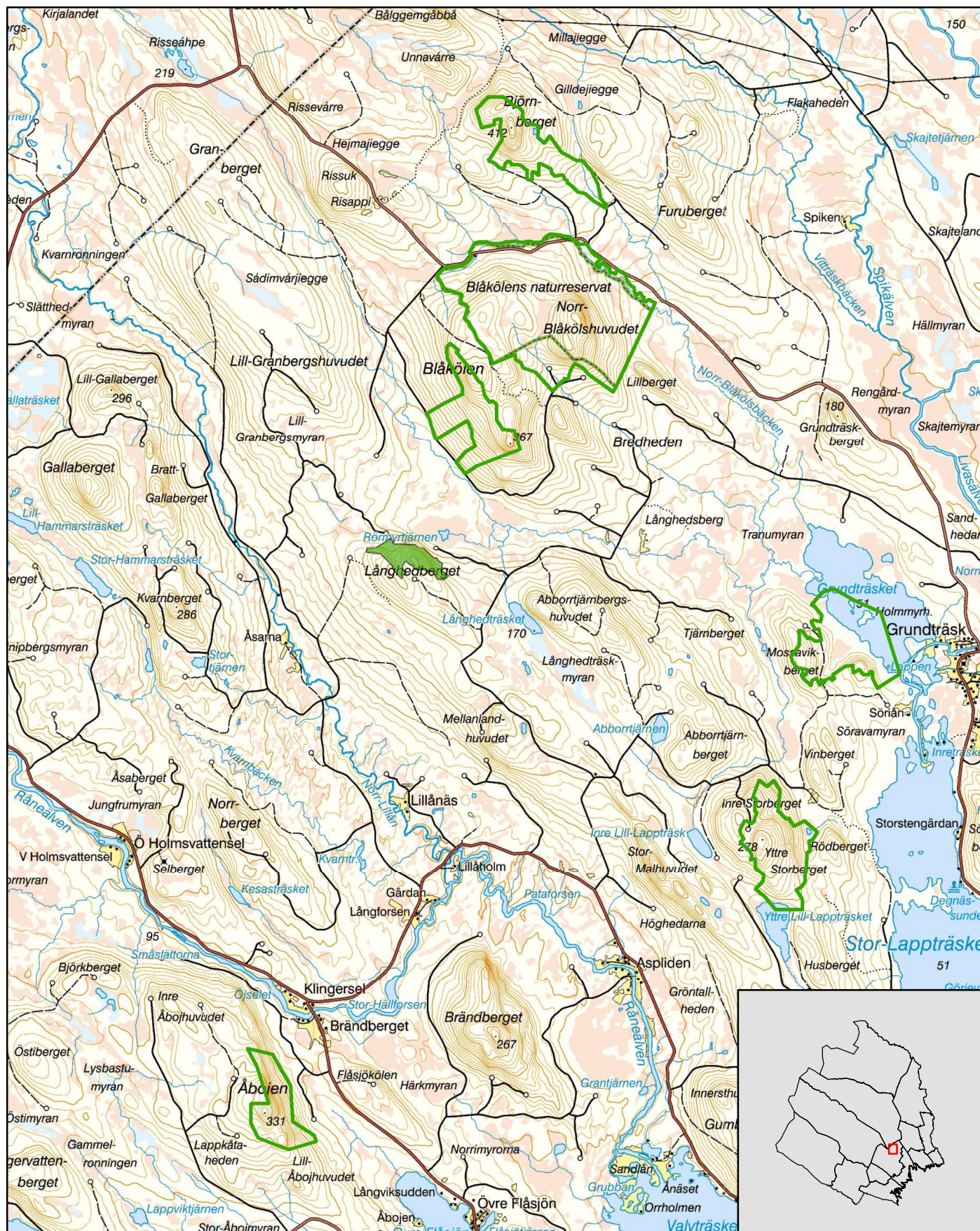
Data från fältinventering

Mats Karström 1997

Indikatorarter för identifiering av naturskogar i Norrbotten, NV:s rapport 4692.



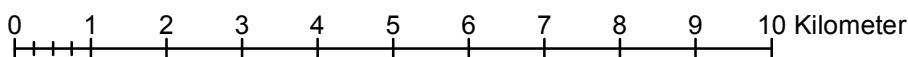
Skala 1:100 000

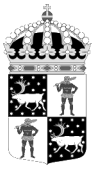


© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet



Övriga naturreservat





Länsstyrelsen
Norrbotten

511-736-2017

NVR ID 2045592

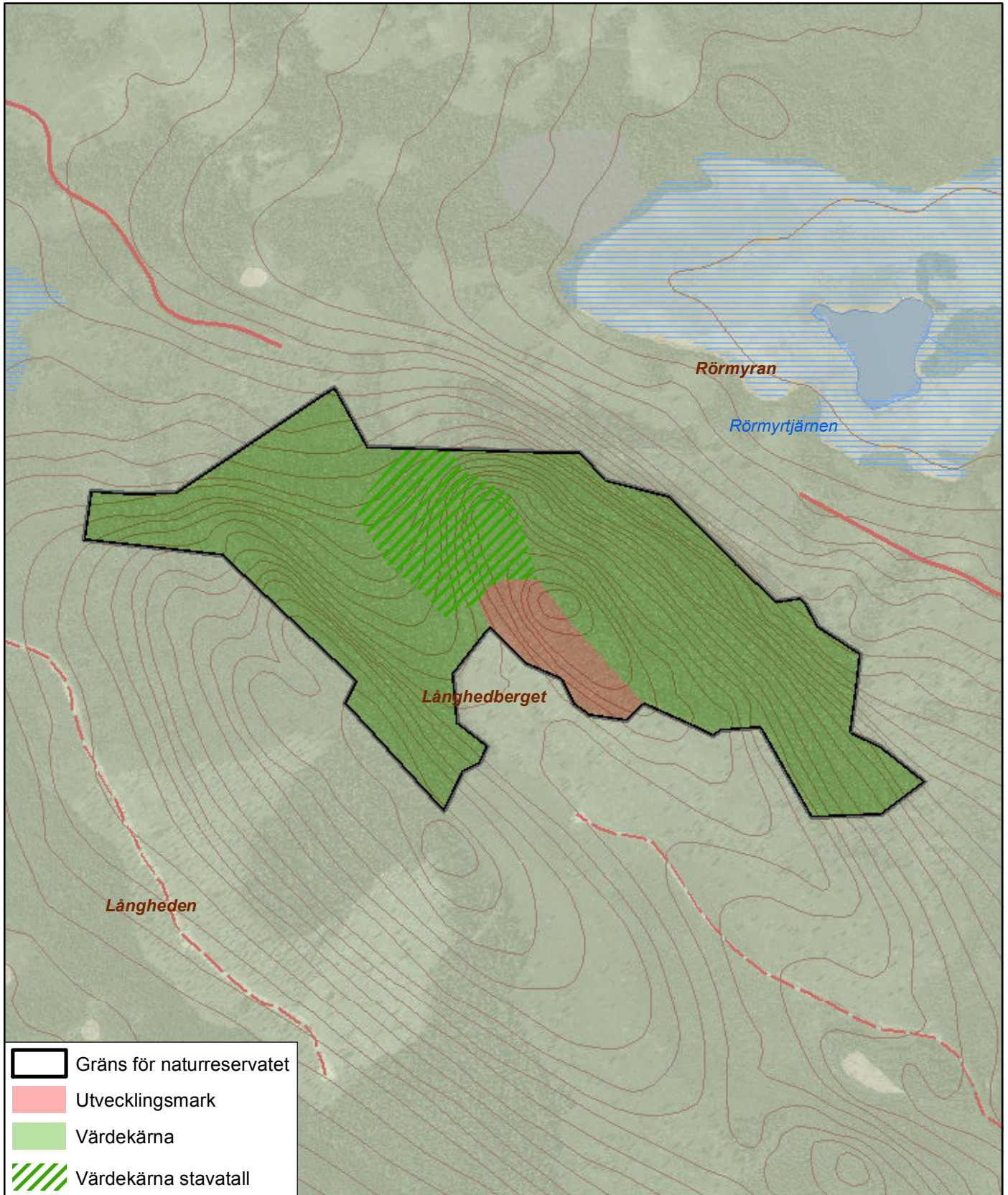
Bilaga B

Naturreservatet Långhedberget

Skoglig naturvärdesklassning

Area 52 ha

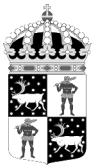
Skala 1:10 000



© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 500 1 000 Meter





Länsstyrelsen
Norrbotten

511-736-2017

NVR ID 2045592

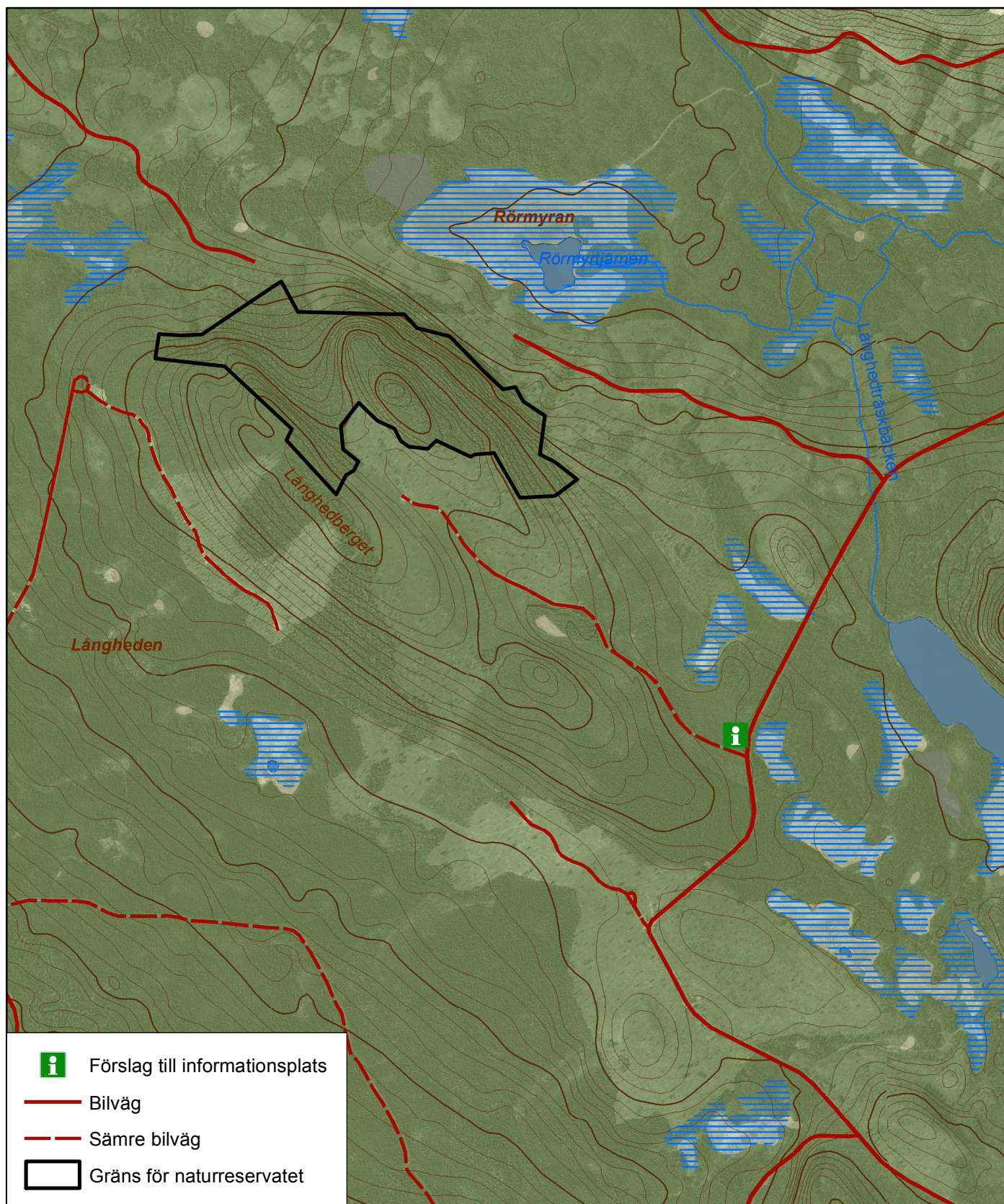
Bilaga C

Naturreservatet Långhedberget

Information

Area 52 ha

Skala 1:20 000



© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 2,5 Kilometer

